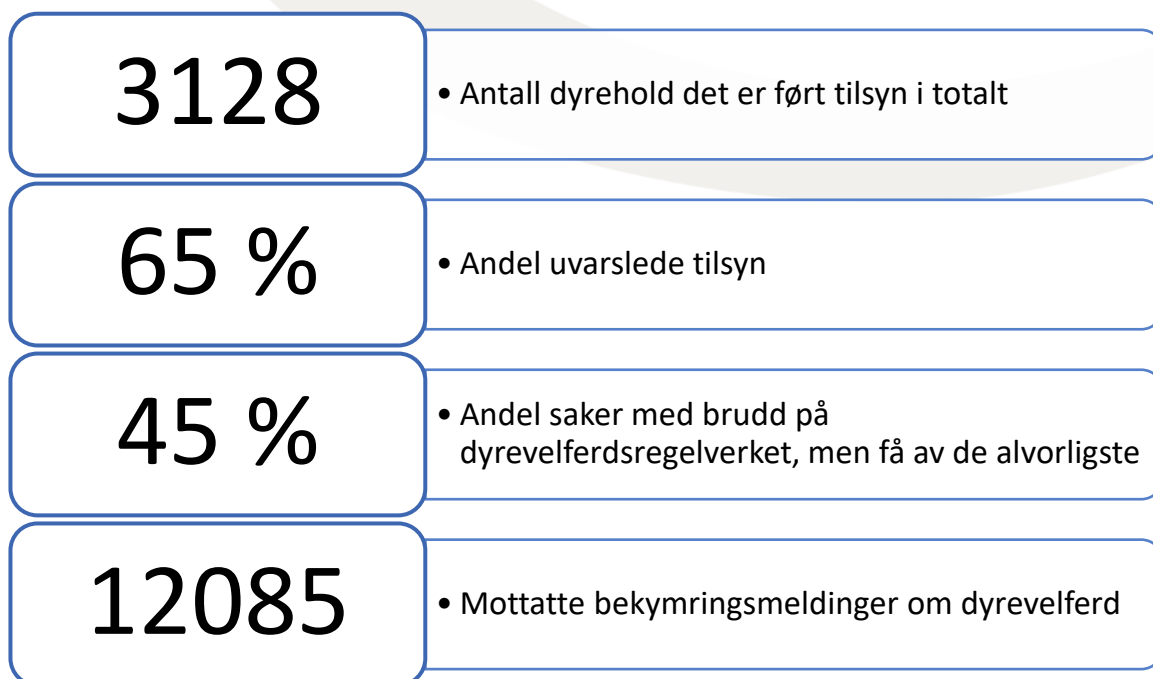

RAPPORT

MATTILSYNETS ARBEID MED DYREVELFERD 2021

PUBLISERT APRIL 2022

Aktuelt regelverk

- [Lov om dyrevelferd](#)
- Alle forskrifter under dyrevelferdsloven

“Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger”

Dyrevelferdsloven § 3

Dyrevelferdsloven utgjør rammen for Mattilsynets tilsyn med dyrevelferd. For produksjonsdyr og noen andre typer dyrehold gir forskrifter under dyrevelferdsloven mer detaljerte krav om hvordan dyrene skal ha det.

Mattilsynet fører tilsyn etter det lovverket Stortinget til enhver tid har vedtatt og de forskriftene Landbruks- og matdepartementet har fastsatt.

Innholdsfortegnelse

1	Resultater av tilsynet med dyrevelferd i 2021	4
1.1	Hva omfatter rapporten	4
1.2	Noen nøkkeltall	4
2	Våre virkemidler når vi finner brudd på regelverket	6
3	Prioriterte temaer i 2021	7
3.1	Bekymringsmeldinger om dyrevelferd hos landdyr	7
3.2	Kronisk dårlige dyrehold	8
3.3	Tilsynskampanje for svin	9
4	Tilsyn med dyrevelferd hos landdyr	11
4.1	Mattilsynet er oftest på tilsyn i dyrehold med størst risiko for dårlig dyrevelferd	11
4.2	Resultater av tilsyn i dyrehold	13
4.2.1	Alvorlig vanskjøtsel av dyr	14
4.3	Vedtakene vi har fattet i dyrehold og hva disse betyr	14
4.3.1	Vedtak om forbud mot aktivitet	16
4.4	Tilsyn i slakterier for landdyr	17
4.5	Tilsyn med transport av landdyr	18
5	Velferden hos oppdrettsfisk i 2022	20
6	Bruken av forsøksdyr i Norge	23
7	Tallgrunnlag	25
7.1	Tilsyn i dyrehold: Hvordan lese tallene i tabellen?	25
7.2	Om grunnlaget for innholdet i tabell 7.2.1	26
7.2.1	Tabell	27

1 Resultater av tilsynet med dyrevelferd i 2021

1.1 Hva omfatter rapporten

Denne rapporten omfatter Mattilsynets tilsyn i perioden 1. januar til og med 31. desember 2021¹ med dyrevelferden for landdyr i dyrehold, under transport og på slakteri, i oppdrettsnæringen og ved bruk av dyr i forsøk.

Vi var på tilsyn i 3128 dyrehold totalt. Vi gjennomførte tilsyn med dyrevelferden i 2432 av dem, mot 2840 året før. Det ble oppdaget brudd på dyrevelferdsregelverket i 45 % av sakene, men få brudd som innebærer alvorlig vanskjøtsel eller har ført til inngripende vedtak. Andelen regelverksbrudd må vurderes i lys av at vi går oftere på tilsyn i dyrehold vi mener har størst risiko for dårlig dyrevelferd. Tilsynskampanjen på velferd for svin er imidlertid basert på tilfeldige utvalg av besetninger. Vi kan ikke uten videre sammenligne funn mellom ulike dyreslag fordi grunnlaget for vurdering av risiko kan variere.

Transport av dyr blir først og fremst kontrollert på slakteriene, der det blir gjort løpende vurderinger når dyr blir lastet av transportbilene. Det gjennomføres også mer omfattende tilsyn, både ved slakteriene og andre steder. Mattilsynet registrerte 40 saker med brudd på regelverket. I tre av dem var det ganske alvorlige brudd. Selv om hvert brudd kan påvirke velferden til flere dyr, er tallet lavt sett opp mot den store mengden dyr som blir transportert.

Mattilsynet fører kontinuerlig tilsyn på slakteriene når det foregår slakting der. Det ble påvist brudd på regelverket i 16 saker, hvorav en sak ble regnet som ganske alvorlig. Selv om hvert brudd kan påvirke velferden til flere dyr, er tallet lavt sett opp mot den store mengden dyr som blir slaktet.

For forsøksdyr gjennomfører vi tilsyn både med forsøksdyrvirksomhetene og med forsøkene. En viktig del av arbeidet består i å godkjenne virksomheter og forsøk. Vi har 79 godkjente forsøksdyrvirksomheter, og det ble godkjent 432 søknader om forsøk med dyr.

For oppdrettsfisk henger fiskevelferd og fiskehelse tett sammen, og våre funn og virkemidler kan ikke telles på samme måten som for landdyr. De største utfordringene er bekjempelse av lakselus, sykdomsutbrudd og velferden for rensefisk.

Mattilsynet ønsker å utnytte ressursene best mulig ved å spise innsatsen og i hovedsak føre mest tilsyn der risikoen for dårlig dyrevelferd er størst. I 2021 var oppfølging av bekymringsmeldinger og kronisk dårlige dyrehold prioriterte områder, sammen med en landsdekkende kampanje på velferd for svin. Vi legger også stor vekt på arbeidet med bedre fiskevelferd i oppdrettsnæringen.

1.2 Noen nøkkeltall

- Mattilsynet fikk 12085 bekymringsmeldinger om dyrevelferd. Det er en svak nedgang fra året før.
- Mattilsynet gjennomførte tilsyn med dyrevelferden i 2432 dyrehold. Det er en nedgang på 14% fra året før.

¹ I tillegg lages det egne rapporter for forsøksdyr og for tilsynskampanjen for svin 2021-22.

- Mattilsynet avdekket brudd på dyrevelferdsregelverket i 45 % av tilsynssakene, men få av dem ble regnet som de alvorligste. Dette er en økning på 6 prosentpoeng fra året før.
- Mattilsynet fant alvorlig vanskjøtsel i 29 dyrehold. Det er økning på 6 fra året før. Selv om hvert tilfelle er ett for mye, er tallet lavt sett opp mot det totale antallet dyrehold.
- Mattilsynet fattet vedtak om avvikling i 15 dyrehold. Det er 17 færre enn året før.
- Mattilsynet har fattet vedtak om forbud mot aktivitet med dyr for 26 personer, som er 8 færre enn året før.
- Mattilsynet brukte overtredelsesgebyr i 68 dyrehold. Det er 37 flere enn året før.
- Mattilsynet anmeldte dyreholdere til politiet i 22 dyrehold. Dette er en nedgang fra 47 dyrehold året før.

En ku som er ekstra glad for å ha bli sluppet ut på sommerbeite.

Foto: Mattilsynet

2 Våre virkemidler når vi finner brudd på regelverket

Når vi påviser mindre alvorlige brudd på dyrevelferdsregelverket, kan inspektøren nøye seg med å veilede dyreholderen om hva regelverket sier. Men som regel fatter Mattilsynet i tillegg et vedtak med pålegg om retting av feilen innen en gitt frist.

Dersom dyreholderen ikke etterlever pålegget, kan Mattilsynet ilegge tvangsmulkt for å tvinge frem at vedtaket blir etterfulgt.

Ved mer alvorlige lovbrudd kan Mattilsynet også bruke ett eller flere mer inngripende virkemidler:

- ta dyr i midlertidig forvaring, eller sørge for at andre overtar stellet i dyreholdet for en kortere periode, til en varig ordning for dyrene er på plass
- avvikle dyreholdet helt eller delvis
- gi den ansvarlige forbud mot å drive med aktiviteter som har med dyr å gjøre
- ilegge overtredelsesgebyr
- anmelde forholdet til politiet

Hos disse kyllingene følges reglene for dyrevelferd. Dessverre er det ikke slik for alle dyr i Norge.

Foto: Mattilsynet

Midlertidig forvaring, avvikling av dyrehold og aktivitetsforbud er ingen straff mot dyreholderen, men brukes for å beskytte dyr mot lidelse.

Overtredelsesgebyr er en sanksjon som Mattilsynet kan bruke i saker som ikke er alvorlige nok til å bli politianmeldt. Overtredelsesgebyr er å regne som straff etter menneskerettsloven og skal derfor ikke brukes sammen med politianmeldelse. Dette for å unngå dobbeltstraff.

3 Prioriterte temaer i 2021

Mattilsynet hadde tre hovedprioriteringer innen tilsynet med dyrevelferd hos landdyr i 2021:

- Bekymringsmeldinger
- Kronisk dårlige dyrehold
- Velferd for svin, i form av en tilsynskampanje

3.1 Bekymringsmeldinger om dyrevelferd hos landdyr

Dyrevelferdsloven § 5 om varsling:

Enhver som har grunn til å tro at dyr blir utsatt for mishandling eller alvorlig svikt vedrørende miljø, tilsyn og stell, skal snarest mulig varsle Mattilsynet eller politiet. Varslingsplikten gjelder med de begrensninger som følger av annen lovgivning.

For å legge til rette for varsling har Mattilsynet en varslingsknapp på hjemmesiden mattilsynet.no. Særlig for kjæledyr gir slike varsler viktig informasjon for å kunne avdekke dårlig dyrevelferd. For produksjonsdyr bruker Mattilsynet også andre metoder for å identifisere utsatte dyrehold. Det er blant annet kunnskap fra tidligere tilsyn, registreringer Mattilsynet gjør på slakteriene, og informasjon fra organisasjoner og andre myndigheter innen landbruket.

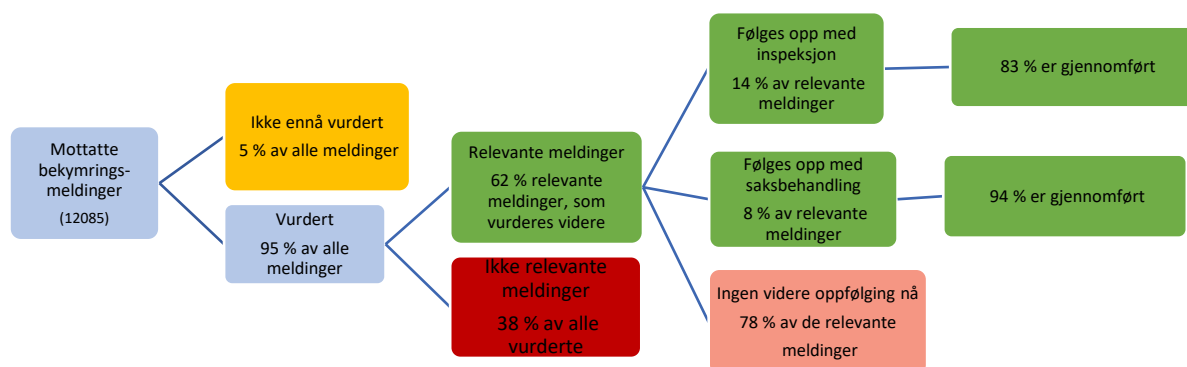

Fig 3.1.1 Oppfølging av bekymringsmeldinger mottatt i 2021 per 12. januar 2022.

Totalt mottok Mattilsynet 12 085 bekymringsmeldinger om dyrevelferd i 2021. Dette er litt færre enn 2019 og 2020, og antallet meldinger har flatet ut siden toppåret 2018, da vi fikk 12 666 meldinger.

38 % av de meldingene vi vurderte ble regnet som ikke relevante: de var duplikater, manglet nok informasjon til å kunne bli fulgt opp, eller var utenfor Mattilsynets forvaltningsområde. Figuren over viser hvordan Mattilsynet har håndtert meldingene.

Hvordan vurderes oppfølging av bekymringsmeldinger?

Det er ikke mulig eller hensiktsmessig å følge opp alle bekymringsmeldinger som kommer inn med inspeksjon. Fem regionale team vurderer daglig alle meldingene og prioriterer mellom dem etter fastsatte kriterier. Alle meldinger blir tatt vare på, og en melding som ikke blir prioritert for oppfølging, kan bli hentet frem igjen dersom vi får flere meldinger eller annen ny informasjon om det samme dyreholdet.

Forbedret varslingstjeneste

I november 2021 lanserte vi første versjon av en ny løsning for varslingsknappen på mattilsynet.no. Målet var å gjøre det enklere for publikum å sende oss melding, og å gi oss den informasjonen vi trenger for å kunne vurdere meldingene. God kvalitet på bekymringsmeldingene gjør det lettere for Mattilsynet å velge ut de meldingene som bør følges opp.

Særlig hos kjæledyr er bekymringsmeldinger viktig for å kunne avdekke dårlig dyrevelferd.

Foto: Mattilsynet

3.2 Kronisk dårlige dyrehold

Mattilsynet definerer et kronisk dårlig dyrehold slik (alle kriteriene må være oppfylt):

- Det har vært gjentatte brudd på vesentlige krav² i dyrevelferdsregelverket over lengre tid, minimum 1-2 år.
- Mattilsynet har gjennomført kontroll to eller flere ganger, og fattet gjentatte vedtak med pålegg om å oppfylle vesentlige krav i regelverket. Vedtakene kan gjelde gjentakende eller nye regelbrudd.
- Kontroll og vedtak har ikke ført til varig bedring til et akseptabelt nivå.

² «Vesentlige krav» omfatter nok fôr og vann, nødvendig stell og renhold av dyrene og levestedet deres, og oppfølging av syke og skadde dyr.

Situasjonen i slike dyrehold blir gjerne midlertidig bedre, men det skjer tilbakefall, og nye regelbrudd oppstår.

Vi har ingen total oversikt over hvor mange dyrehold som faller inn under definisjonen. Men disse lovbruddene rammer langt flere dyr enn de mer akutte sakene med alvorlig og dødelig vanskjøtsel.

Mattilsynet har arbeidet for en mer effektiv og målrettet håndtering av kronisk dårlige dyrehold siden 2017. De sentrale verktøyene våre er tidslinjer, prioriteringslister og fremdriftsplaner. Vi har utviklet et veiledningsdokument og gjennomført nasjonale fagdager for inspektører og ledere i Mattilsynet. I 2022 blir fokuset erfaringsutveksling, evaluering og et styrende dokument.

Målet er at kronisk dårlige dyrehold skal opp på et varig lovlig nivå, eller avvikles, innen forsvarlig tid.

Griser trenger godt med plass for å trives. Disse grisene har det for trangt.

Foto: Mattilsynet

Dyrene i disse dyreholdene er sjelden i akutt krise. Dyreholderen må derfor få mulighet til å vise forbedringer før Mattilsynet kan bruke de mest inngripende virkemidlene. Vi må i hvert enkelt tilfelle finne den riktige balansen mellom opptrappende virkemiddelbruk og forsvarlig fremdrift i bedringen av dyrevelferden. Ofte lykkes det ikke å få til varig bedring. Da må Mattilsynet som siste mulighet avvikle dyreholdet og eventuelt ilegge aktivitetsforbud helt eller delvis.

Oppfølgingen av hvert enkelt dyrehold er krevende både ressursmessig og menneskelig, og kan strekke seg over flere år. Én avdeling kan derfor ikke arbeide med mer enn noen få slike dyrehold av gangen. Dette vil dessuten være en kontinuerlig oppgave, siden nye kroniske dyrehold vil komme til. Det kan derfor være vanskelig å måle effekten av innsatsen vår, i alle fall på kort sikt. På lengre sikt kan det være mulig å måle om det gjennomsnittlige tidsspennet før slike dyrehold blir friskmeldt eller avviklet, er blitt kortere enn før.

3.3 Tilsynskampanje for svin

I 2021–22 gjennomfører Mattilsynet en tilsynskampanje på velferd for svin. Målet med kampanjen er å få oversikt over status for dyrevelferden i norsk svineproduksjon. Dette tilsynet er derfor ikke risikobasert. Veterinærinstituttet har plukket ut 600 besetninger for oss, basert på tilfeldig utvalg.

Besetningene er fordelt mellom Mattilsynets fem regioner i forhold til antall besetninger i hver region.

Det er utarbeidet en egen rapport for denne tilsynskampanjen. Les denne og mer om kampanjen på [Mattilsynets hjemmesider](#).

4 Tilsyn med dyrevelferd hos landdyr

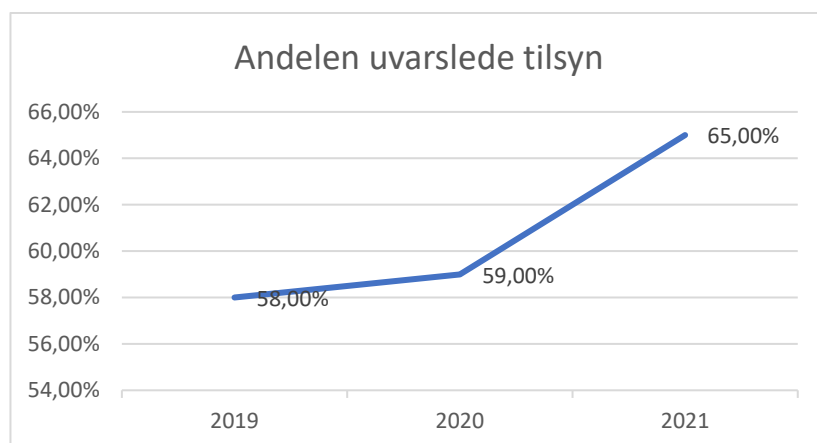
4.1 Mattilsynet er oftest på tilsyn i dyrehold med størst risiko for dårlig dyrevelferd

De dyreholdene vi mener har størst risiko for brudd på regelverket, får tilsyn oftere enn dyrehold med liten risiko. Rapporten gir derfor et bilde av situasjonen i de dyreholdene Mattilsynet har valgt å føre tilsyn i, men er ikke representativ for gjennomsnittet av alle dyrehold i Norge.

Utvalget av besetninger i tilsynskampanjen for svin (2021– 22) er ikke risikobasert. Slike variasjoner i satsningsområder og utvalgsmetoder fra år til år og mellom typer dyrehold vil kunne påvirke resultatene våre og gjøre sammenligninger mellom dem usikre, i alle fall over korte tidsspenn.

Alle våre tilsyn med dyr vil ha et element av dyrevelferd i seg selv om vi i utgangspunktet er der av andre grunner, fordi vi vil kunne avdekke dyrevelferdsproblemer. I 2021 førte vi tilsyn i totalt 3128 dyrehold. Dyrevelferden ble vurdert i 2432 dyrehold.

Mattilsynet har som mål at flest mulig av tilsynene med dyrevelferd skal skje uten varsling. Dette er i tråd med kravene i EUs kontrollforordning. 65 % av tilsynene med dyrehold var uvarslet i 2021.

Figur 4.1.1 Grafen viser hvor stor andel av tilsynsbesøkene som var uvarslede i perioden 2019–2021.

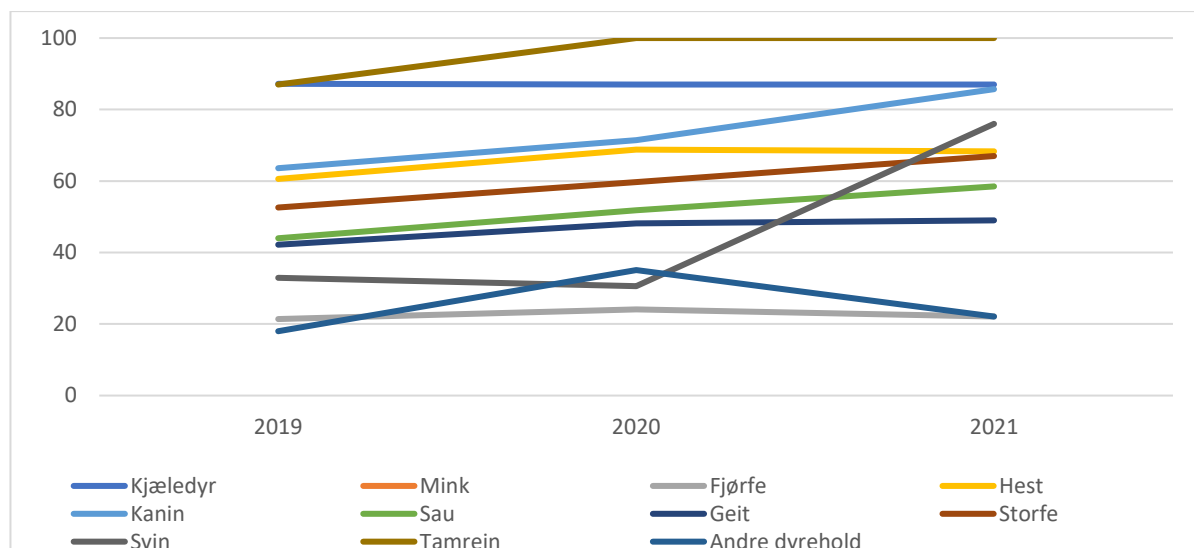
Hva er et uvarslet tilsyn?

Ved uvarslet tilsyn kommer inspektøren uanmeldt, slik at Mattilsynet kan inspisere dyreholdet uten at dyreholderen har kunnet forberede seg.

Hva er et varslet tilsyn?

Ved et varslet tilsyn har dyreholderen fått beskjed på forhånd om at Mattilsynet kommer på tilsyn. Formålet er å sikre at det er noen til stede i dyreholdet når inspektøren kommer. Varslingen kan skje fra flere dager til rett før tilsynet gjennomføres.

65 % av tilsynene med dyrehold var uvarslet

Figur 4.1.2 Grafen viser hvor stor andel av tilsynsbesøkene innenfor ulike dyrearter som var uvarslede i perioden 2019 – 2021.

Utdypende om varslede og uvarslede tilsyn

Figur 4.1.2 viser forskjeller mellom dyreartene og utviklingen over tid. For kjæledyr er nesten ni av ti tilsyn uvarslet. De fleste tilsyn med kjæledyr blir utløst av en bekymringsmelding, og her er det spesielt viktig for Mattilsynet å se dyreholdet slik det er.

For produksjonsdyr varierer andelen uvarslede tilsyn, og den ligger til dels mye lavere enn for kjæledyr. En forklaring kan være at inspektørene også fører tilsyn med dyrevelferden selv om formålet med besøket primært er rutinemessig uttak av prøver i et overvåkingsprogram for smittsom sykdom. Dette gjelder særlig for fjørfe og svin. Ved prøveuttak har det ingen hensikt å komme uvarslet, siden slike tilsyn først og fremst skal utføres så effektivt som mulig for både bonden og inspektøren.

Andelen uvarslede tilsyn er lavest for fjørfe, under en fjerdedel. I tillegg til mye prøveuttak i fjørfeflokkene har vi andre viktige kilder som vi bruker for å vurdere dyrevelferden. Kommersielle fjørfebesetninger må delta i næringens dyrevelferdsprogrammer, som inkluderer veterinæravtale og KSL-revisjon, og for slaktekylling og slaktekalkun er det også rutinemessig vurdering av fotputeskår når flokkene slaktes. Fotputeskår er en viktig indikator for hvordan dyrevelferden har vært i den aktuelle flokken. Uvarslede tilsyn i slike dyrehold gir antakelig forholdsvis liten gevinst i forhold til de ekstra ressursene som kreves.

Tallene for svin viser mer enn en dobling av andelen uvarslede tilsyn fra 2020 til 2021. Det skyldes hovedsakelig tilsynskampanjen for svin, der alle tilsyn i utgangspunktet skal være uvarslet. MRSA³ hos svin har vært overvåket siden 2014, og besøk for prøveuttak har normalt vært forhåndsvarslet. Det har som nevnt vært vanlig å sjekke noen dyrevelferdskrav samtidig med uttak av prøver.

Tallene viser også en viss økning i andelen uvarslede tilsyn for storfe og sau. Det vurderer vi som en positiv utvikling.

³ Antibiotikaresistente bakterier (Methicillinresistente Staphylococcus aureus).

En del tilsyn vil fortsatt bli varslet for å sikre at de kan bli gjennomført. Det skyldes særlig utfordringer med lange reiseveier og/eller problemer med å få tak i dyreholderen i en del dyrehold.

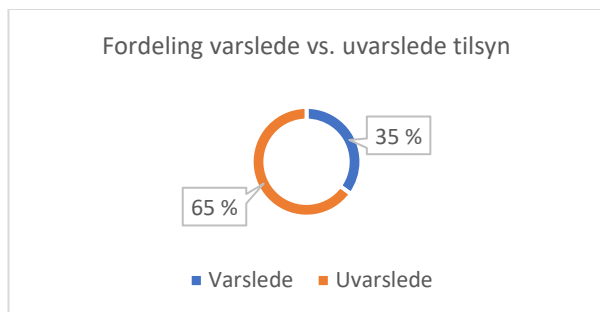

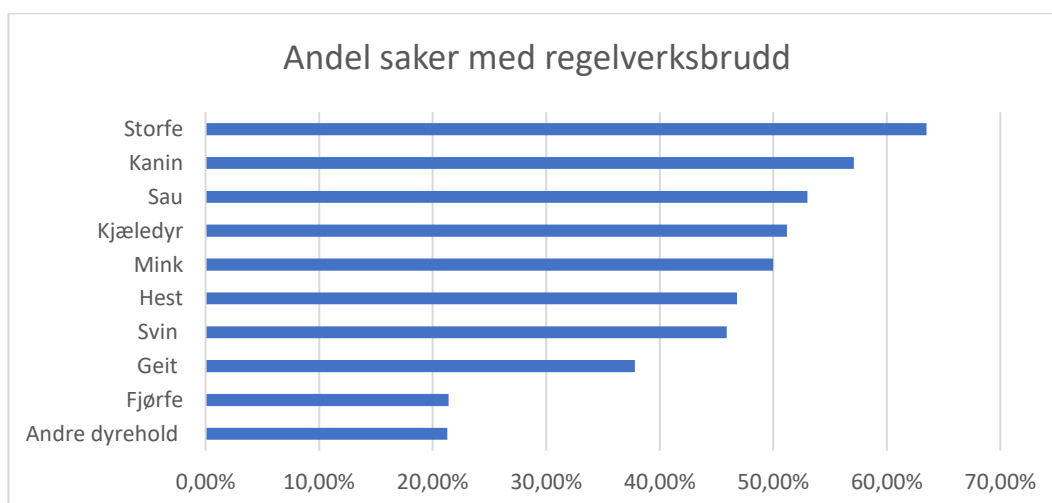
Fig. 4.1.3 Andel uvarslede vs. varslede tilsyn.

4.2 Resultater av tilsyn i dyrehold

På våre tilsyn i dyrehold ser vi etter om viktige krav i regelverket blir overholdt. Inspektørene har en liste med kravpunkter som kontrolleres, og registrerer om hvert enkelt av dem er oppfylt eller ikke.

Funnene oppgis med betegnelsene «ok», «ikke tilfredsstillende» eller «alvorlig vanskjøtsel av dyr». Dette er grunnlaget for registreringene i denne rapporten. «Ikke tilfredsstillende» sier ikke noe om hvilke bestemmelser det er registrert brudd på, eller hvor alvorlige bruddene var. Slike opplysninger kan vi per i dag ikke hente ut av vårt tilsynssystem.

Dyreholderen får en tilsynsrapport der inspektøren beskriver nærmere hva som er undersøkt, og hvilke brudd på regelverket som eventuelt er avdekket.

Figur 4.2.1 Andel saker med regelverksbrudd

Andel saker med regelbrudd er høyest hos storfe. Det betyr ikke uten videre at dyrevelferden generelt er dårligere hos storfe enn hos f.eks. svin. For eksempel kan det variere mellom dyreartene hvor risikobasert tilsynet med dyrevelferden er. Dette kan blant annet påvirkes av at det ofte føres

enkle dyrevelferdstilsyn i forbindelse med rutinemessige uttak av overvåkingsprøver. Dette gjøres særlig hos fjørfe og svin for å påvise smittsom sykdom eller resistente bakterier. I tillegg er tilsynskampanjen på svin som gjennomføres i 2021/2022, ikke risikobasert.

Det er også vanskelig å sammenligne resultatene fra tilsyn med produksjonsdyr og tilsyn med kjæledyr, både på grunn av det langt høyere antallet dyrehold med kjæledyr, og fordi det ikke finnes noen detaljerte forskrifter for hold av kjæledyr, slik det gjør for produksjonsdyr og hest. Det er derfor enklere å påvise brudd med klare krav i regelverket i dyrehold med produksjonsdyr og hest.

Alt dette vil slå ut på andel saker med regelverksbrudd, og man må derfor være varsom med å trekke sammenligninger mellom dyreartene.

4.2.1 Alvorlig vanskjøtsel av dyr

Forhold som kommer under denne kategorien, er tilfeller der flere dyr er døde eller må avlives på grunn av manglende fôring, vanntilgang og stell. Antallet saker der vi har funnet alvorlig vanskjøtsel av dyr, er svært lavt i forhold til antallet dyrehold og antallet tilsyn. Men slike forhold påfører dyrene store lidelser, og hvert tilfelle er derfor ett for mye.

Figur 4.2.1 Antall saker registrert som alvorlig vanskjøtsel av dyr.

4.3 Vedtakene vi har fattet i dyrehold og hva disse betyr

Tallene for hastevedtak og inngripende reaksjonsformer er lave sett i forhold til antallet dyrehold vi har ført tilsyn i, og det totale antallet saker der vi har funnet brudd på regelverket. Dette viser at de fleste bruddene vi avdekker, er av mindre alvorlig karakter. Bare i et fåtall av dyreholdene har vi funnet regelbrudd av alvorlig karakter. Antallet saker der vi har funnet alvorlig vanskjøtsel av dyr, er lavt i forhold til antallet dyrehold og antallet tilsyn.

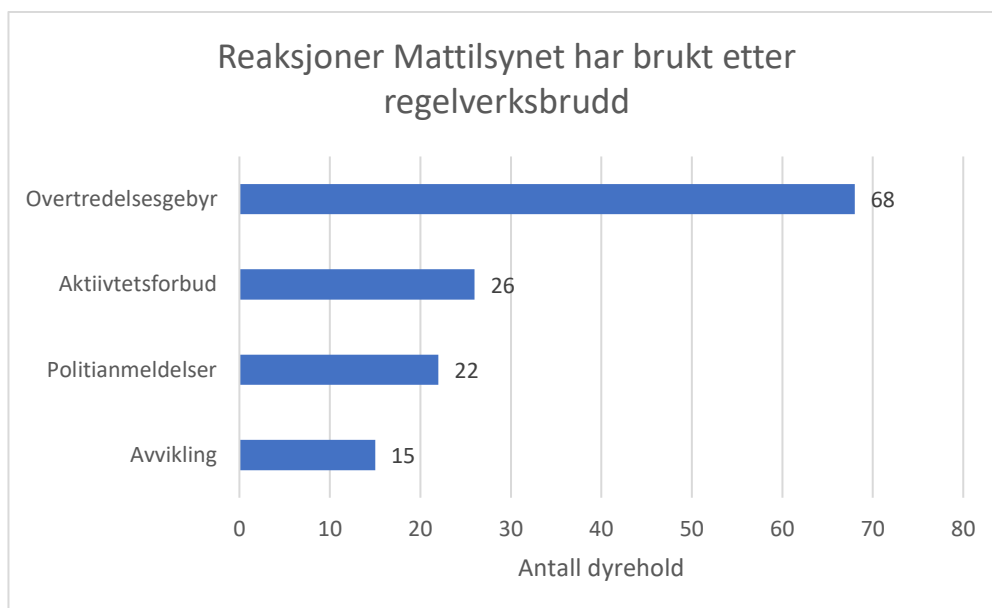

Fig 4.3.1 Reaksjoner som Mattilsynet har brukt etter regelverksbrudd.

Våre tall viser at vi oppdaget brudd på kravene i regelverket i 45 % av tilsynssakene, men ikke hvilke krav det var brudd på, eller hvor alvorlige bruddene var. Unntaket er de tilfellene vi har registrert som alvorlig vanskjøtsel.

Tallene som viser hvilke reaksjonsformer vi har brukt, sier imidlertid noe om hvor ofte vi har vurdert situasjonen som alvorlig eller funnet det nødvendig å pålegge dyreholderen å gjøre strakstiltak.

Varsel om vedtak og hastevedtak

Før vi fatter vedtak som pålegger dyreholderen å gjøre tiltak, får dyreholderen som hovedregel et varsel om vedtak og en viss tid til å uttale seg om saken. Noen ganger haster det imidlertid så mye at det ikke er tid til å vente på at dyreholderen uttaler seg. I slike tilfeller fatter vi såkalte hastevedtak uten å varsle det først, og tiltaket må gjennomføres straks. Dette kan både gjelde situasjoner med dyr som lider der og da, og situasjoner med stor fare for lidelse i nær fremtid. Eksempler på det første er syke eller skadde dyr som må få behandling eller avlives raskt, eller flyttes til en egen sykebinge. Et eksempel på det andre er dyr som står i fare for å trække gjennom et ødelagt gulv.

Antallet hastevedtak kan derfor være med å indikere hvor ofte vi har vurdert regelverksbruddene som alvorlige, fordi hastevedtak forteller at dyr har lidd eller stått i stor fare for å lide. Et hastevedtak kan gjelde mange eller ett enkelt dyr og sier ikke nødvendigvis noe om forholdene i besetningen som helhet.

Særlige reaksjonsformer

Tallene for enkelte andre typer vedtak eller reaksjonsformer kan også si noe om alvorret i situasjonen eller hvor grove bruddene på regelverket har vært. Dette gjelder særlig:

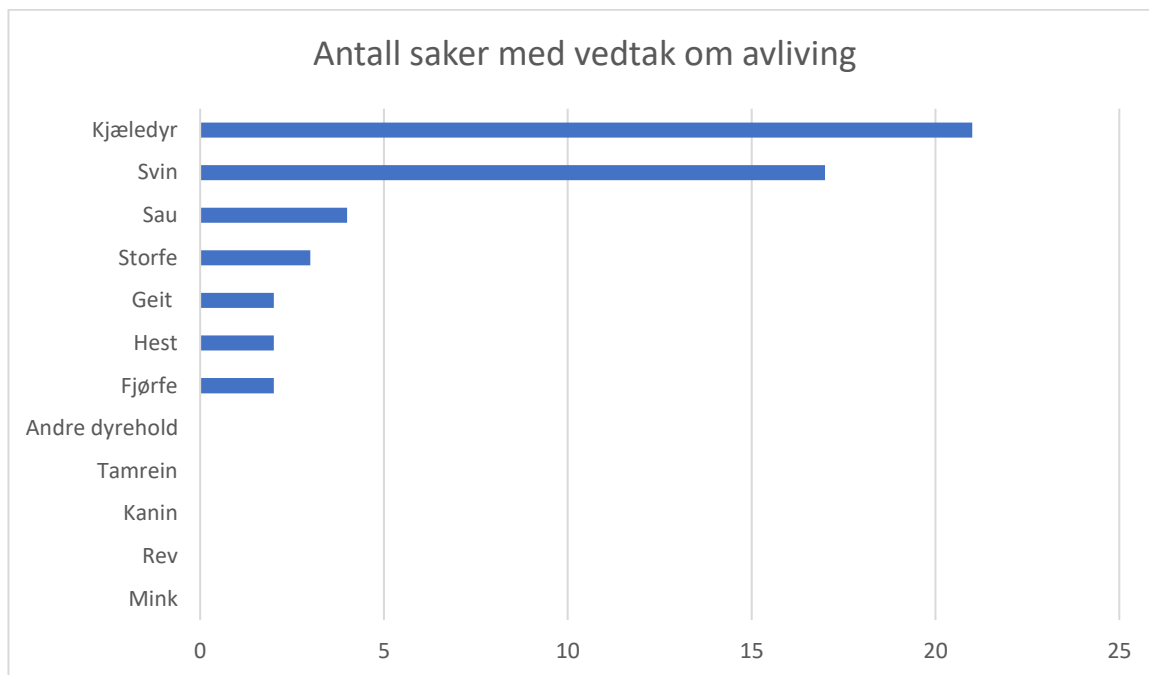
- Vedtak om avliving av dyr
- Vedtak om avvikling av dyrehold
- Vedtak om forbud mot å eie/stelle/håndtere dyr
- Vedtak om midlertidig forvaring av dyr
- Vedtak om overtredelsesgebyr

- Politianmeldelse

Både tallene for hastevedtak og tallene for disse særlige reaksjonsformene er lave sett i forhold til antallet dyrehold vi har ført tilsyn i, og det totale antallet av saker der vi har funnet brudd på regelverket. Dette viser at det ikke har vært brudd av alvorlig karakter i de fleste dyreholdene vi har ført tilsyn i, og at de fleste bruddene vi avdekker, er av mindre alvorlig karakter.

Kap. 7 inneholder tall for funn, vedtak og øvrige reaksjoner

En samlet oversikt over antall saker der Mattilsynet har fattet hastevedtak eller brukt disse spesielle reaksjonsformene, og antall saker med alvorlig vanskjøtsel, kommer frem i kapittel 7, tallgrunnlag.

Figur 4.3.2 Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om at dyr må avlives fordi tilstanden til dyret/dyrene er av en slik art at det ikke er forsvarlig å la det/dem leve videre.⁴

4.3.1 Vedtak om forbud mot aktivitet

«Forbud mot aktivitet som har med dyr å gjøre» er en reaksjonsform Mattilsynet kan bruke mot den som unnlater å etterkomme vesentlige pålegg, eller som grovt eller gjentatte ganger bryter dyrevelferdsloven med tilhørende forskrifter. Forbudet kan gjelde alle eller noen dyrearter, en eller flere aktiviteter, og for en viss periode eller inntil videre.

Et delvis forbud kan f.eks. være begrensning i antall dyr eller hvor mange steder vedkommende kan ha dyr.

Et totalt forbud innebærer f.eks. fullt forbud mot å ha, eie og stelle én eller flere dyrearter.

⁴ Grafen viser ikke vedtak om dyr som har blitt avlivet mens de var i midlertidig forvaring. I slike saker kan avlivning ofte være nødvendig fordi dyret ikke kan omplasseres, selv om dyrets helsetilstand ikke gjør det uforsvarlig å la dyret leve videre.

Våre vedtak om aktivitetsforbud gjelder oftest «inntil videre». Dette fordi det er vanskelig å vite om, og eventuelt når, vedkommende kan bli skikket til å drive med dyr igjen. Vedkommende kan søke Mattilsynet om at forbudet blir opphevet. I forbindelse med en straffesak kan domstolen også fastsette forbud mot aktiviteter med dyr. Slike forbud er ikke med i våre tall. Mattilsynet kan ikke oppheve et forbud som er fastsatt av domstolen.

Et aktivitetsforbud er ikke en straff, men skal beskytte dyr mot fremtidige lidelser. Det gjelder selv om forbudet blir fastsatt i forbindelse med en straffesak.

Delvis forbud

10 vedtak gjelder delvis forbud. Sakene fordeler seg slik på de ulike dyreartene:

- 5 gjelder storfe (en av disse gjelder også svin)
- 2 gjelder svin (en av disse gjelder også storfe)
- 4 gjelder kjæledyr

Totalt forbud

16 vedtak gjelder totalt forbud. Sakene fordeler seg slik på de ulike dyreartene:

- 7 gjelder alle dyrearter
- 4 gjelder alle arter produksjonsdyr (3 av dem gjelder også hest)
- 3 gjelder hest (disse gjelder også alle arter av produksjonsdyr)
- 2 gjelder sau
- 1 gjelder storfe
- 2 gjelder kjæledyr

4.4 Tilsyn i slakterier for landdyr

Mattilsynet er til stede i slakteriene hele tiden mens det pågår slakting, og fører dermed kontinuerlig tilsyn med dyrevelferden der. Tilsynet omfatter både forholdene for dyr som stalles opp før de blir avlivet, og håndtering, bedøving og avliving av dyrene.

Dette tilsynet registreres på en annen måte enn tilsynet ute i dyreholdene. Siden vi er til stede i slakteriet hele tiden hver dag, er det ikke relevant å beskrive antallet tilsyn.

Når vi avdekker brudd på regelverket for dyrevelferd i slakterier, blir dette registrert i vårt system og kan telles.

I 2021 har vi registrert brudd på dyrevelferdsregelverket i 29 saker. En av sakene var alvorlig nok til at det ble fattet vedtak om overtredelsesgebyr, mens syv saker resulterte i pålegg om å gjøre tiltak for å rette opp i manglene.

Tabell 4.4.1 Tilsyn i slakteri

	Storfe, småfe, svin, hest	Fjørfe	Haredyr (Kanin)	Tamrein	Oppdrettsvilt
Antall slakterier	54	13	4	30	27
Antall saker med brudd på regelverket	16	4	0	3	6
Antall slakterier med brudd på regelverket	9	2	0	2	3
Antall saker med vedtak om pålegg	7	2	0	1	3
Antall saker med vedtak om OTG	1	0	0	0	0

4.5 Tilsyn med transport av landdyr

Transport av dyr vil nesten alltid innebære en viss belastning for dyrene. Mange dyr er ikke vant til å bli transportert, og en slik ukjent situasjon kan være en stressbelastning i seg selv, selv om transporten skjer fullt ut i tråd med regelverket. I Norge har vi som hovedregel maksimal reisetid for dyr (unntatt fjørfe) til slakteri på 8 timer. I Nordland, Troms og Finnmark er grensen 11 timer på grunn av de lange reiseavstandene. Transporter med reisetid inntil 8 timer regnes som korte reiser, mens reisetid over 8 timer regnes som lange reiser.

God mulighet for tett oppfølging av dyretransport

Det er ikke krav om at transport av dyr skal meldes til Mattilsynet. Derfor har vi ingen oversikt over all transport som foregår. For slaktedyr har vi likevel god oversikt og gode muligheter for kontroll siden vi er til stede på slakteriene hver dag det foregår slakting. Alle dyr skal kontrolleres av Mattilsynet før slakting, og det er vanlig at vi gjør denne kontrollen når dyrene losses av bilene. Det gir god mulighet til å vurdere om dyrene er friske og kan slaktes til matproduksjon, og til å vurdere dyrevelferden under transporten (plassforhold, skadde og syke dyr som ikke burde vært transportert, skade på dyrene under transporten etc.). På samme måte som for tilsyn med dyrevelferden i slakterier, er dette altså i stor grad et løpende tilsyn som ikke lar seg telle. Noen ganger gjør vi mer omfattende tilsyn med transport av dyr, både til slakteri og andre steder.

Godkjenningsordninger for dyretransport

For å forebygge unødig belastning på dyrene og sikre dyrevelferden under transport er det krav om godkjenning av virksomheter som skal drive med transport av dyr. Transportørene må blant annet dokumentere at de har egnet utstyr (transportmidler) og kompetent personell for å bli godkjent. Mattilsynet vurderer søknadene og utsteder godkjenninger. Det er 293 godkjente transportører for korte reiser og 311 for både korte og lange reiser.

For transport av de vanligste dyreartene (storfe, sau, geit, svin, hest og fjørfe) er det formelle kompetansekrav, og sjåførere og ledsagere må gjennomføre og bestå opplæring som er godkjent av Mattilsynet. Det er 2123 personer med godkjent kompetansebevis utstedt i Norge.

Det er også omfattende krav til transportmidlene, og alle transportmidler som brukes på lange reiser, skal være godkjent av Mattilsynet. Mattilsynet samarbeider tett med vegvesenet om godkjenningene, og bidrar med sjekklister og veiledning for å sikre at kontrollørene i vegvesenet kan gjøre riktige vurderinger av forholdene som gjelder dyrevelferd. Pga. slitasje og andre forhold som kan gjøre transportmidlene uegnet etter som tiden går, må transportmidlene re-godkjennes med jevne mellomrom. 331 transportmidler er godkjent for lange reiser. Hestetransportmidler skal være godkjent uavhengig av om de brukes til korte eller lange reiser. Statens Vegvesen godkjenner hestetransportmidler som brukes til korte reiser.

Tilsyn og resultater

Det er registrert brudd på regelverket i 40 saker. I 15 saker har transportøren fått pålegg om å gjøre tiltak, mens 3 saker har resultert i overtredelsesgebyr: to overfor transportører, og den tredje overfor en sjåfør.

5 Velferden hos oppdrettsfisk i 2022

Oppdrettslaksen er Norges klart mest tallrike produksjonsdyr. Fisk er omfattet av dyrevelferdsloven, som sier at dyr ikke skal utsettes for fare eller for unødige påkjenninger og belastninger. Med en gjennomsnittlig dødelighet på 15 prosent er det for mange fisk som utsettes for unødige påkjenninger og belastninger, selv om dødeligheten varierer mellom anlegg og områder.

Hvert år settes det ut ca. 300 millioner laksesmolt i sjø i Norge. Rundt 15 prosent av fisken døde i 2021. Dødeligheten varierer mellom oppdrettsanlegg og områder (Fiskehelse rapporten 2021).

I 2021 døde 54 millioner oppdrettslaks og 3 millioner regnbueørret. Det er flere enn tidligere. Årsakene er sammensatte, men de viktigste er sykdommer og behandling mot lakselus.

Lakselusbehandling og sykdommer

Lakselus og behandlingen mot den er den største fiskevelferdsutfordringen for oppdrettsnæringen i Norge. Lakselusen formerer seg fort, og med mange verter i oppdrettsanleggene øker formeringsmuligheten. Lakselusen spiser slim, hud og blod fra fisken og påfører den skader. Regelverket har satt grenser for hvor mange lakselus fisk kan ha. Grensene er satt for å verne villaks mot lusesmitte, men også for å beskytte oppdrettslaksen og for å gjøre det mulig å holde lusenivået nede.

Laks med kjønnsmoden lakselus.

Foto: Mattilsynet

For å holde seg under det lovlige nivået må oppdretterne behandle oppdrettslaksen mot lakselus. Dagens såkalte ikke-medikamentelle metoder ble utviklet da lakselusen ble resistent mot legemidler. Metodene omfatter varmt vann (termisk behandling), spyling og ferskvann. Disse metodene krever mye håndtering av fisken, og gjentatte behandlinger svekker fisken og gjør den mer mottakelig for sykdommer som skyldes bakterier, virus og parasitter.

Ulike sykdommer utgjør også et betydelig velferdsproblem for oppdrettsfisken. For de mest alvorlige sykdommene er det offentlige krav til tiltak for å bekjempe utbrudd og redusere risikoen for

smittespredning. Dette gjelder særlig sykdommene Infeksiøs lakseanemi (ILA) og Pankreassykdom (PD).

I tillegg fører en rekke andre sykdommer som det ikke er offentlige bekjempelsesplaner for, til dårlig fiskevelferd og død. Disse sykdommene skyldes bakterier, virus og parasitter, og eksempler på dette er gjelleproblemer, sår og hjertesykdommer.

Velferden hos rensefisk

«Rensefisk» er rognkjeks og ulike leppefiskarter som brukes for å redusere antall lakselus i laksemerdene. I utgangspunktet er det en god tanke å bruke en biologisk metode for å bekjempe parasitter, og rovinsekter brukes med hell mot planteparasitter i drivhus.

Den vitenskapelige dokumentasjon av effekten rensefisken har på lakselus, er imidlertid mangelfull. Likevel ble det i 2021 satt ut 40,6 millioner rensefisk i norske merder.

I oppdrettsanleggene lever rensefisken i et miljø tilpasset laksefisk. Rensefisken har helt spesielle behov som må bli ivaretatt for at den skal kunne trives og overleve.

Rensefisken blir utsatt for store velferdsmessige utfordringer på grunn av sykdom og i forbindelse med mekanisk avlusning av laksen. Dødelighetsdata for rensefisk er mangelfulle, men tidligere rapporter tyder på at nærmest all rensefisk dør i løpet av produksjonssyklusen.

Mattilsynets rensefisk-kampanje i 2019 viste at oppdrettsnæringen i liten grad har oversikt over hva som skjer med rensefisken som settes ut i anleggene, og i liten grad klarer å ivareta rensefiskens behov. Resultatet er at mesteparten av rensefisken dør eller forsvinner. Mattilsynet er bekymret for situasjonen og mener det må skje en vesentlig bedring dersom rensefisk skal være en fast del av lakselusbekjempelsen i fremtiden.

Arten rognkjeks er ofte brukt som rensefisk.

Foto: Mattilsynet

Mattilsynets prioriteringer

Utviklingen i oppdrettsnæringen krever også utvikling av forvaltningen. Mattilsynets overordnede målsetting er å bidra til en havbruksforvaltning som først og fremst ivaretar hensynet til fiskens helse

og velferd. Vi vil de neste årene utvikle systemer for bedre og mer effektiv bruk av data til blant annet risikobasert tilsyn. Vi vil gå bort fra detaljtilsyn på enkeltlokaliteter og i større grad følge opp på selskapsnivå for å sikre varig forbedring i alle ledd fra toppledelsen til røkteren på merdkanten.

Mattilsynet følger opp hendelser der mange fisk blir skadet eller dør. Vi har laget et system som skal sikre bedre og mer målrettet og enhetlig oppfølging av slike hendelser.

Lakselusbehandling er et kritisk punkt for fiskevelferden. Her spiller veterinærene og fiskehelsebiologene som jobber i næringen, en nøkkelrolle, og vi har laget en egen veileder for dyrehelsepersonell om bruk av ikke-medikamentelle avlusningsmetoder. Oppfølging av næringens tiltak for å ivareta velferden hos rensefisk blir også et viktig tema i Mattilsynets videre arbeid med fiskevelferd.

I dag mangler vi felles velferdsindikatorer for å trekke grenser mellom forsvarlig og uforsvarlig velferd for fisk. Vi kommer til å samarbeide med næring, dyrehelsepersonell og kunnskapsstøtte for å få en felles forståelse av hvor grensene går. Det vil gjøre det enklere for oppdretterne å oppfylle kravene i regelverket, og bidra til at vårt tilsyn blir mer forutsigbart og effektivt.

6 Bruken av forsøksdyr i Norge

Levende dyr brukes til ulike typer forsøk blant annet for å skaffe ny kunnskap og å utvikle legemidler til dyr og mennesker. Slik bruk av dyr har viktige etiske dimensjoner og er derfor strengt regulert gjennom dyrevelferdsloven og forsøksdyrforskriften.

I Norge ble det godkjent 432 søknader om dyreforsøk i 2021. Her i landet bruker vi forsøksdyr hovedsakelig i oppdrettsnæringen og til forskning på menneskers helse.

Det er Mattilsynet som forvalter forsøksdyrforskriften. Forvaltningen skal skje i tråd med en fastsatt instruks. Forsøksdyrforskriften og instruksene utdyper dyrevelferdsloven og oppfyller EU-regelverket som skal beskytte dyr som brukes til vitenskapelige formål mot unødvendig lidelse.

Både oppdrettere av forsøksdyr og virksomhetene hvor dyreforsøk foregår, må være godkjent av Mattilsynet. Forsøk der dyrene blir belastet med smerte, frykt eller varig skade som minst tilsvarer effekten av et nålestikk, må også være godkjent av Mattilsynet.

Når vi behandler søknader om bruk av forsøksdyr, må vi først vurdere om dyr i det hele tatt kan brukes til det aktuelle forsøket. Dernest er målet alltid minst mulig påkjenning på færrest mulig dyr.

Til å vurdere dette bruker vi de tre R-ene:

- Replace (erstatte): kan forsøket gjøres med dyrefrie metoder?
- Reduce (redusere): kan forsøket gjøres med færre dyr?
- Refine (forbedre): kan forsøket forbedres for de dyrene som skal benyttes?

De aller fleste forsøksdyrene som benyttes i Norge, er fisk (rundt 2 millioner i 2020). Fisken brukes særlig til utvikling av fiskevaksiner og metoder for behandling av lakselus i oppdrettsnæringen. Av pattedyr benyttes det flest mus (rundt 50 000 i 2020). Gnagere brukes blant annet til forskning på kreftbehandling og hjerte/kar-sykdommer. Et annet velkjent eksempel er Moser-parets banebrytende forskning på rotter, som ga oss helt ny kunnskap om stedsansen og ble belønnet med Nobelprisen i medisin/fysiologi i 2014.

Rotter under forsøk. Gnagere brukes ofte i forskning på human-helse.

Foto: [Understand Animal Research](#)

I tillegg blir det brukt et mindre antall andre pattedyr. Eksempler er griser som legges i narkose og benyttes til opplæring av kirurger, og merking av ville dyr med GPS-sender.

Mattilsynet fører tilsyn med bruken av forsøksdyr og inspiserer forsøk og forsøksdyrvirksomheter over hele landet. Ifølge EU-krav skal Mattilsynet hvert år inspisere 1/3 av landets totalt 79 godkjente virksomheter som driver med forsøksdyr. Den enkelte forsøksdyrvirksomheten har ansvar for den daglige kontrollen av dyrevelferden i sin virksomhet.

Dyreforsøk deles inn i ulike belastningsgrader:

- Terminale forsøk: gjennomføres under generell anestesi, hvor dyret ikke skal gjenvinne bevisstheten.
- Lett belastende forsøk: dyrene vil sannsynligvis oppleve kortvarig mild smerte, frykt eller annen belastning, eller ingen vesentlig svekkelse av velvære eller allmenntilstand.
- Moderat belastende forsøk: dyrene vil sannsynligvis oppleve kortvarig moderat smerte, frykt eller annen belastning, eller langvarig mild smerte, frykt eller annen belastning, eller moderat svekkelse av velvære eller allmenntilstand.
- Betydelig belastende forsøk: dyrene vil sannsynligvis oppleve alvorlig smerte, frykt eller annen belastning, eller langvarig moderat smerte, frykt eller annen belastning, eller alvorlig svekkelse av velvære eller allmenntilstand.

Mattilsynet skal evaluere forsøk som er betydelig belastende, og vi kan også evaluere forsøk med lavere belastningsgrad. I 2020 ble det benyttet 180.029 dyr i betydelig belastende forsøk, hvorav 178.169 var fisk. Evalueringene skal kartlegge hvordan tilsvarende forsøk kan forbedres i fremtiden. Alle evalueringer og forsøkssammendrag publiseres på Mattilsynets nettsider. [Her publiserer vi også Mattilsynets årsrapporter om bruk av forsøksdyr.](#)

Avdeling nasjonale oppgaver i Mattilsynet er sekretariat for Nasjonal komité for beskyttelse av forsøksdyr (Forsøksdyrkomitéen). Forsøksdyrkomiteen er oppnevnt av Landbruks- og matdepartementet og er rådgivende organ både for forsøksdyrforvaltningen i Mattilsynet og for dyrevelferdsenhetene i den enkelte forsøksdyrvirksomheten.

Blodprøvetaking av krykkje.

*Foto: Geir Wing Gabrielsen,
Norsk Polarinstitut.*

7 Tallgrunnlag

7.1 Tilsyn i dyrehold: Hvordan lese tallene i tabellen?

Tallene i tabellen er basert på data våre inspektører registrerer fra sine tilsyn i vårt elektroniske saksbehandlingssystem. Tabellen gir oversikt over det som er registrert i systemet på det tidspunktet vi tar ut data.

Selv om registreringene skal være så korrekte som mulig, vil de ikke gi et 100% korrekt bilde av alle forhold til enhver tid. Våre rapporter vil likevel gi et godt bilde både av status og av utviklingen over tid.

Vi vil unngå feiltolkning av tallene i rapporten

Det er viktig å lese våre forklaringer for å unngå feiltolkning av tallene i rapporten.

Legg merke til forskjellene mellom «Tilsynsbesøk», «dyrehold» og «saker». En «sak» er et saksnummer hos Mattilsynet, et «dyrehold» er et sted det holdes dyr (en eller flere arter), mens et «tilsynsbesøk» er besøket vi gjør i dyreholdet. En sak omhandler bare ett dyrehold, men kan bestå av flere tilsynsbesøk. Et dyrehold kan også ha flere saker i løpet av et år.

Antall dyrehold er dyrehold som er registrert i våre systemer som aktive i løpet av året. Det betyr at tallene per 1. januar 2022 kan være lavere eller høyere enn tallene i tabellen. Tallene er også avhengige av at virksomhetene registrerer og avregistrerer dyreholdene slik de skal, og av at våre inspektører korrigerer feil de kommer over.

Tallene for tilsynsbesøk vil ofte være større enn tallene for antall dyrehold det er ført tilsyn i. Det skyldes at Mattilsynet har vært mer enn én gang på inspeksjon i ett eller flere dyrehold.

Ett dyrehold kan bestå av flere dyrearter, og summen av hver kolonne kan derfor være større enn tallet for «Alle dyrehold».

«Andre dyrehold» omfatter blant annet esel, lama, alpakka, viltoppdrett, dyrepensjonat, forsøksdyrvirksomheter, fremvisning av dyr og dyrebutikker.

Om sammenligning med andre typer rapporter

Mattilsynet rapporterer også til for eksempel til ESA/EU. For disse rapportene er det andre utvalgsriterier, noe som gjør at tallene i våre tertial- og årsrapporter ikke er direkte sammenlignbare med dem vi rapporterer til ESA/EU. For tilsynskampanjer, som f.eks. svinekampanjen, kan utvalget av besetninger og kriteriene for tilsyn være annerledes enn for andre tilsyn.

Hvis man ønsker å se på tall over tid for å fange opp tendenser og endringer, må derfor tallene man sammenligner, stamme fra samme type rapportering. Dette gjelder også for tall fra kilder utenfor Mattilsynet.

7.2 Om grunnlaget for innholdet i tabell 7.2.1

Hvem har registreringsplikt/meldeplikt hos Mattilsynet?

En dyreholder med produksjonsdyr har plikt til å melde fra til Mattilsynet slik at dyreholdet blir registrert i vårt system. Det samme gjelder for hestehold med flere enn 10 hester, dyrepensjonater, dyrebutikker, fremvisning av dyr, forsøksdyrvirksomheter og enkelte andre.

Våre tall for produksjonsdyr kan være høyere enn tall fra andre kilder. Det skyldes blant annet forsinket melding om at dyrehold er opphørt, og at også hobbyhold av produksjonsdyr blir registrert hos oss.

For hestehold med 10 eller færre hester og for kjæledyr inneholder rapporten kun tall for dyrehold som er registrert i vårt system fordi vi har ført tilsyn der eller hatt annen kontakt med dyreholdet.

	Alle dyrehold *	Kjæl edyr	Min k	R e v	Fjør f e	Hest	Kani n	Sau	Geit	Storf e	Svin	Tam rein	Andre dyrehold
7.2.1 Tabell													
Antall dyrehold.	83414	33621	15	55	10147	15742	532	18557	3252	14699	4522	714	9893
Antall tilsynsbesøk i dyrehold, uavhengig av om dyrevelferd er vurdert eller ikke.		986	2	0	564	245	8	683	147	781	629	14	168
Antall tilsynsbesøk i dyrehold der det er ført dyrevelferdstilsyn.		693	2	0	348	205	7	528	96	702	605	13	77
Andel tilsynsbesøk i dyrehold der det er ført dyrevelferdstilsyn i % av alle tilsynsbesøk.		70,3 %	100,0 %	-	61,7 %	83,7 %	87,5 %	77,3 %	65,3 %	89,9 %	96,2 %	92,9 %	45,8 %
Andel ikke-varslede tilsynsbesøk i dyrehold i % av alle tilsynsbesøk der det er ført dyrevelferdstilsyn		87,3 %	100,0 %	-	22,1 %	68,3 %	85,7 %	59,5 %	49,0 %	67,0 %	76,0 %	100,0 %	22,1 %
Antall dyrehold der det er ført tilsyn, uavhengig av om dyrevelferd er vurdert eller ikke.	3128	851	2	0	502	210	8	556	140	619	566	14	146
Antall dyrehold der det er ført dyrevelferdstilsyn.	2432	641	2	0	336	178	7	414	92	554	549	13	77
Andel dyrehold der det er ført dyrevelferdstilsyn i % av alle dyrehold der det er ført tilsyn.	77,7 %	75,3 %	100,0 %	-	66,9 %	84,8 %	87,5 %	74,5 %	65,7 %	89,5 %	97,0 %	92,9 %	52,7 %
Antall saker der det ikke er funnet avvik fra dyrevelferdsregelverket.	1342	320	1	0	269	101	3	230	59	237	324	1	59
Antall saker der det er funnet avvik fra dyrevelferdsregelverket. **	1090	336	1	0	73	89	4	260	36	414	275	0	16
Antall saker med registrerte tilfeller av alvorlig vanskjøtsel av dyr. ***	29	16	0	0	1	1	0	6	0	8	1	0	0
Antall saker der Mattilsynet har påpekt dyreeiers plikter.		41	0	0	5	17	1	42	4	71	17	0	4
Andel saker der dyreeier har påpekt dyreeiers plikter, i % av antall saker der det er funnet avvik fra regelverket		12,2 %	0,0 %	-	6,8 %	19,1 %	25,0 %	16,2 %	11,1 %	17,1 %	6,2 %	-	25,0 %
Antall saker der det er fattet vedtak om at dyreeier må gjennomføre tiltak for å rette opp forholdet.		210	1	0	46	65	4	201	23	307	179	0	44
Andel saker der det er fattet vedtak om at dyreeier må gjennomføre tiltak, i % av antall saker der det er funnet avvik		62,5 %	100,0 %	-	63,0 %	73,0 %	100,0 %	77,3 %	63,9 %	74,2 %	65,1 %	-	275,0 %
Antall saker med gjennomføring av tiltak som er hastevedtak uten forhåndsvarsling.		47	0	0	9	13	0	59	3	64	64	0	33
Andel dyrevelferdssaker der det er fattet hastevedtak (vedtak uten forhåndsvarsel), i % av alle dyrevelferdssaker der det er fattet vedtak om gjennomføring av tiltak.		22,4 %	0,0 %	-	19,6 %	20,0 %	0,0 %	29,4 %	13,0 %	20,8 %	35,8 %	-	75,0 %
Antall dyrehold der det er fattet vedtak om at dyreeier må avvikle holdet av en art.	15	11	0	0	0	0	0	3	0	3	0	0	0
Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om avlaving i saker (uten forutgående midlertidig forvaring).		2	0	0	1	1	0	1	1	1	17	0	0
Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak og utført avlavingen av dyrevelferdsmessige grunner (uten forutgående midlertidig forvaring)		19	0	0	1	1	0	3	1	2	0	0	0
Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om midlertidig forvaring.		106	0	0	1	1	0	1	1	2	0	0	1

Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om omplassering av dyr (totalt)		18	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0
Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om omplassering av dyr etter vedtak om midlertidig forvaring		8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om tilbakeføring av dyr (totalt)		19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om tilbakeføring av dyr etter vedtak om midlertidig forvaring		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om avliving av dyr i forvaring.		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om (løpende) tvangsmulkt.		14	0	0	3	6	0	18	0	31	4	0	1
Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om (engangs) tvangsmulkt.		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Antall dyrehold der Mattilsynet har anmeldt dyreeier til Politiet.	22	11	0	0	0	2	0	2	0	4	1	0	3
Antall dyrehold der Mattilsynet har fattet vedtak om forbud mot aktivitet etter dyrevelferdsloven § 33.	26	8	0	0	0	0	0	2	0	2	2	0	14
Antall dyrehold der Mattilsynet har fattet vedtak om overtredelsesgebyr.	68	2	0	0	1	0	0	12	0	47	6	0	1

